

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

027.1

Szerző:

Cím: látogatás a vakok egyetlen könyvtárában

Forrás:

Uj Nemzedék

Bp.
(Hely)

1921. 9. 4
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Hely

Valkok Könyvtára

Idő

"1921"

Személy

Látogatás a vakok egyetlen könyvtárában

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

— Ez itt a vakok második világa — mondja Vitar gondnok, mikor bevezet a Vakokat Gyámoltató Országos Egyesület könyvtárába. Magas polcfalak között, szűk kis utcák vezetnek végig a könyvtárszobában. Mindenütt könyv, könyv, hatalmas, vastag foliások, mintha öt-hat regényt irtak volna egybe. Pedig ez egy-egy nyomtatott könyv ötödrésze csak. A Braille-féle pontírással irt „Uj földesur“ tizenkét lexikonszerű vastag kötet. Ritka sorokban írják a könyveket, így könnyebb kitapogatni és vastag, durva papír kell a pontozáshoz.

— Nagy munka egy ilyen művet átírni, magyarra Vitar. Pedig higyjék el, ez talán fontosabb a vak embernek, mint a kenyér. Ezért kérjük, ezért ostromoljuk a társadalmat, lássa el a vakokat olvasni-velővel. A könyv élteti, foglalkoztatja, vigasztalja a vak embert. Minden könyv új, ismeretlen világot tár fel a vak olvasó előtt. Ha könyv nem volna, a vak ember folyton önmagával, tragédiájával foglalkozna. Már régen hebizonyosodott, hogy ez a legjobb, leghatásosabb gyógyyszer. Azonban van egy nagy nehézség a vakok olvasmányáival. Nincs aki írja! Ugyanis Magyarországon még nincsenek Braille-írással nyomdagépek, így hát kizárólag az önként vállalkozó publikum jóindulatára számíthatunk, akik kézzel, vagy a kis Braille-írógéppel írják át az irodalmi, tudományos és vallásos műveket. Pénzzel nagyon kevesen segíthetnek, de annál többen idővel. Szabad óráiban mindenkit megtanítunk rövid idő alatt a Braille-féle írásra, papírral, tüvel látjuk el az érdeklődőket, hogy azután írjanak egy-egy könyvet a vakoknak... Ez minden, amit kérünk.

3800 kötet 18.000 vaknak

— Most rendezzük a könyvtárunkat és összesen háromszáznyolcszáz kötetünk van. Ez nagyon kevés, mert ez az egyetlen vak-könyvtár az országban, már pedig tudvalevően Nagymagyarországon tizenhatszáz ember él. Ez a háromszáznyolcszáz kötet jobbára a szeretet műve. Leginkább a mágnásvilág hölgyei irták. Ők dolgoznak a legbuzgóbban. Egyedül Pálffy Anna grófnő — aki az egyesület elnöknője — száznyolcvan kötet könyvet irt. Ő indította meg ezt a mozgalmat a mágnásvilágban, úgy, hogy ma már tíz-tizenkét állandó munkatársuk van. Pálffy Anna grófnő és Matolcsy Miklósné vallásos műveket irtak leginkább. De rengeteg szépirodalmi és tudományos munkát dolgozott át Harkányi Jánosné bárónő, Szapáry Emmi, Andrássy Margit és Eszterházy Mária grófnők. Buzgó munkatársunk a miniszterelnök felesége is, Bethlen Istvánné grófné, akit a közönség leánynevén — Bethlen Margit grófnő — mint kiváló magyar írónőt ismer. De ez mind kevés. Hiszen csupán Budapesten mintegy százhuszonnyolc vak családot látunk el olvasni-velővel az intézet bennlakóin kívül.

A könyvtár mellett van az intézet olvasója. Hosszu asztalok mellett irtak, olvasnak, vagy a telefonhírdőt hallgatják a vakok. Mosolygós, simára fésült vakleányok, meg komor, elmélyedt férfiak. Az arcukon valami leírhatatlan szomorúság ül, mintha mindet láthatatlan kéz simította volna végig. A mélyen ülő, örökre lezárt, vagy a semmibenző hályogos szempár csodálatos mesevilágba néz, mikor a gépiesen mozgó ujjak végigszaladnak a könyvek

millió pontjain. Hat pontot variál a Braille-abc. Ezzel a hat ponttal hetvenkilenc változatban írják a kis és nagy betűket, az írásjeleket, a számokat és a hangjegyeket. Nagyon gyorsan olvasnak a vakok. Egy-egy ilyen vastag kötetet egy-két óra alatt befejeznek.

Mit olvasnak a vakok?

— Minden érdekel bennünket, ami szép, feleli az egyik vakleány az érdeklődésünkre. Azért leginkább a romantikusokat olvassuk...

Olyan értelmes, olyan komoly, intelligens emberek ezek a kefekötő, székfőnök, meg kosárfőnök, vakleányok, hogy meglepik az embert.

— Én leginkább Tolstojt, Dosztojevskit és Turgenyevet olvasom... meséli Schultz Katalin kosárfőnök vakleány.

— Csak oroszokat?

— Nem. Hugo Viktort is szeretem. De tőle csak két könyvünk van: a Nyomorultak meg a Nevelő ember.

Egy másik fiatalember Jonait, Mikszáthot és Herceg Ferencet szereti. Van, aki csak Jókaiért rajong Jókaiól van a legtöbb. Eszényi Irén, 21 éves. Vakon született. De azt mondja, hogy mindent lát és érez, amit Jókai fantasztikus mesevilágában olvas.

Az egyik asztalnál sápadt, feketehajú lány a Széchényi eszmecivilága című könyvet olvassa. Ez Csokonai Vitéz Mariska, az intézet költőnője. Csokonai rokona és természetesen a nagy debreceni poéta szereti legjobban. Azt mondja, minden versét tudja kívülről. De szereti Aranyt, Reviczkyt és Goethét is. Ő is ír, szép, szomorú verseket a maguk borus életéről. Egyet felolvas. Az a címe: A fénytelen világából: „Az én világom nem az, amit a szem lát... így kezdi versét.

És Csokonai Vitéz Mariská két lelakatolt szemével felnéz az ablakra, ahol belekacsint a szeptemberi nap, amelyet ha látna, külön boldogság volna" és kísérel lehajlik a feje, mint egy eltörött virág...

— A mi világunk a könyvek — magyarázza a vak könyvtáros kisasszony. Szinte elsőrangú életszükséglet... És végigvezet a polcok mellett és tapintással megmondja a könyvek címeit. — Ez itt *Gogoly: Hollelkek*, tizenkét kötet. Egy-egy kötet 180 oldal. Ez *Karenin Anna*, ez *Keller* könyve: a „Zöld Henrik”. Itt meg *Herczeg* műve: a *Fenn és lenn*. Ez itt *Jókai*, *Eötvös*, *Jósika*, *Vas Gerebén*, *Andrássy Gyula* gróf *Kinek büne a háború?*... Aztán rengeteg tudományos, vallásos munka, utleírás, vers... Kották *Lumpe Gizella* vak ének- és zongora tanárnő magyarázza a kottákat.

— Eppen olyan, mint az irásunk, csak hosszabb és behatóbb tanulmányozást igényel.

— Melyik zeneszerzőt szeretik a legjobban a vakok?

— Ez egyénekenként változik. Én magam wagnerista vagyok és a tanítványaimat is ilyen zenei székemben nevelem. De azért *Mozartot* is szívesen hallgatom, nem szólván *Bachról*, akinek a zenéje talán legközelebb áll a vakok lelkületéhez...

Már a kongó folyosót járom, mikor az egyik ajtó mögül harangok szűrődnek ki. A zeneterem. Egy finom, csengő női hang a *Solvejg* dalát énekli... *Grieget* is szeretik a vakok.